

Rola i zadania architekta informacji w społeczeństwie wiedzy

dr Stanisław Skórka

Instytut Informacji Naukowej
i Bibliotekoznawstwa
Akademia Pedagogiczna w Krakowie
skorka@ap.krakow.pl

Architektura informacji

- strukturalne projektowanie udostępnianych środowisk informacyjnych;
- sztuka i nauka organizowania, etykietowania serwisów internetowych, intranetów, społeczności online oraz oprogramowania w celu zwiększenia użyteczności i efektywności odnajdywania w nich informacji;
- powstające społeczeństwo praktyków skupionych na stosowaniu podstawowych zasad projektowania i architektury do cyfrowego krajobrazu.

Architektura informacji (2)

jest szybko rozwijającą się dziedziną związaną ze sztuką i nauką stosowania formalnych i systematycznych podejść do organizowania i prezentowania informacji

(K. Belton)

Architekt informacji

- tworzy strukturę lub mapę informacji, która pozwala użytkownikom odnaleźć własną ścieżkę do wiedzy,
- przekształca dane na postać zrozumiałej informacji

(R.S. Wurman)

- humanizuje technologię informacyjną skupiając się na człowieku

(L. Duddy).

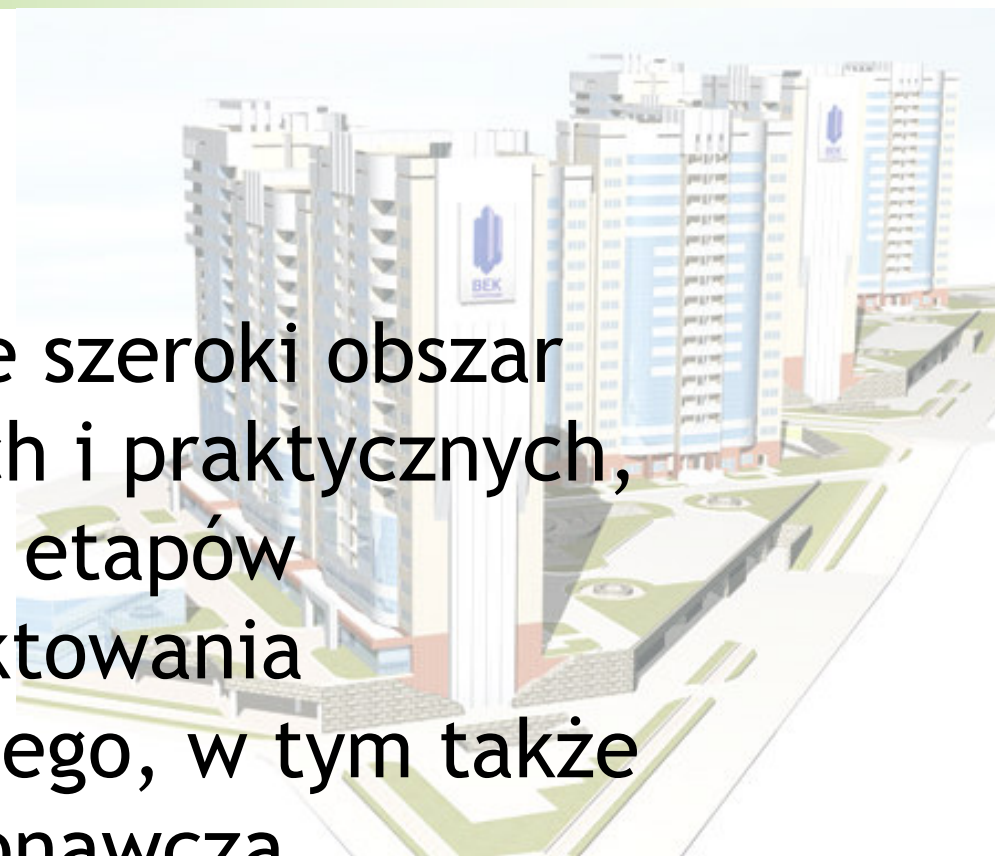
wyszukiwalność

znajdowalność

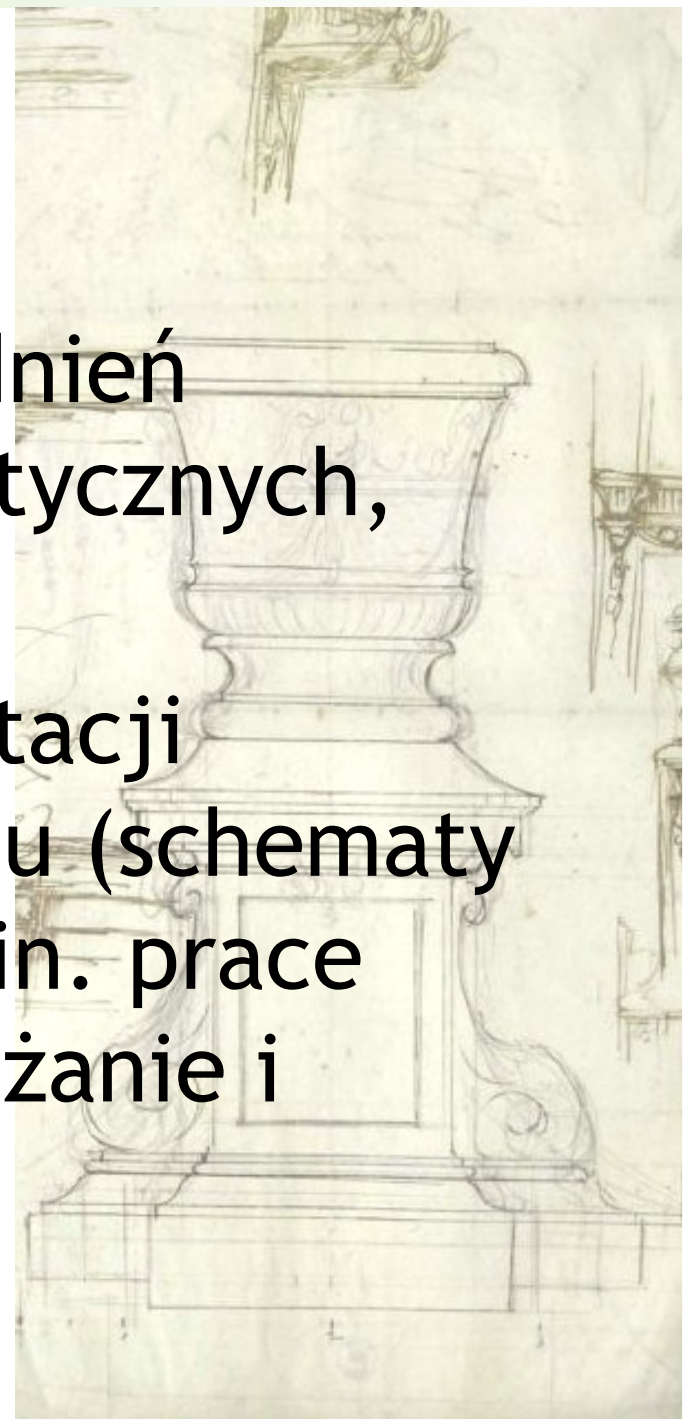
Wielka AI

- (ang. *big IA*) - obejmuje szeroki obszar zagadnień teoretycznych i praktycznych, dotyczących wszystkich etapów opracowywania i projektowania środowiska informacyjnego, w tym także zarządzanie grupą wykonawczą.
- Za sprawą odwołań do metodologii wielu dyscyplin naukowych tzw. wielka AI postrzegana jest jako meta-dziedzina wiedzy

Mała AI

- (ang. *little IA*) dotyczy zagadnień szczegółowych, głównie praktycznych, nazywana jest rzemiosłem,
- zadania: tworzenie dokumentacji prezentującej detale projektu (schematy i wykresy dokumentujące m.in. prace zespołu projektowego), wdrażanie i modyfikowanie projektu.

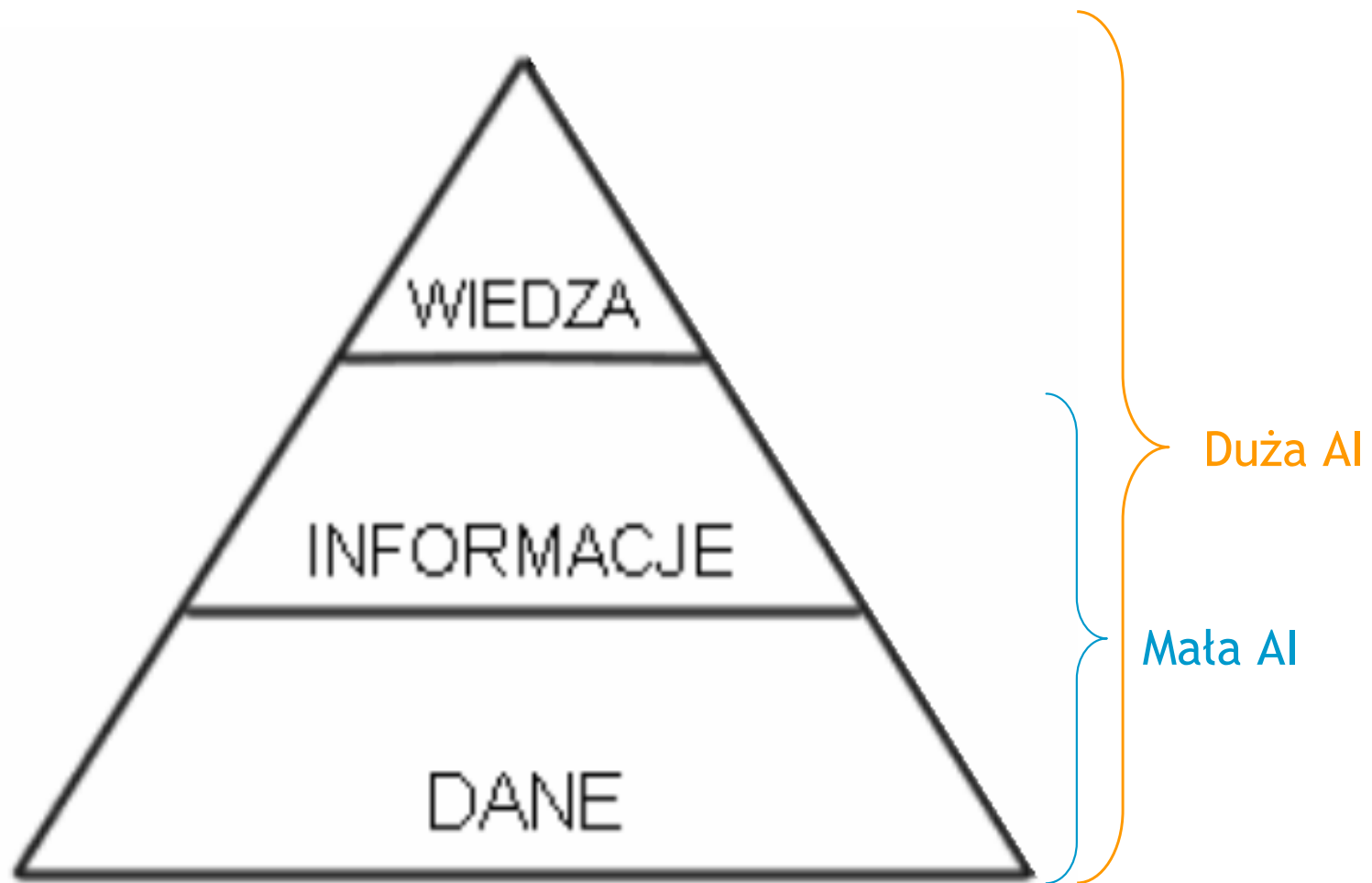

Spółeczność architektów informacji

- trzeci kontekst AI
- praktycy, badacze i specjaliści zajmujący się zawodowo budową funkcjonalnych systemów informacyjnych.
- *European Information Architecture Summit* - coroczna konferencja społeczności architektów informacji z Europy

Piramida wiedzy

Cechy funkcjonalności środowiska informacyjnego

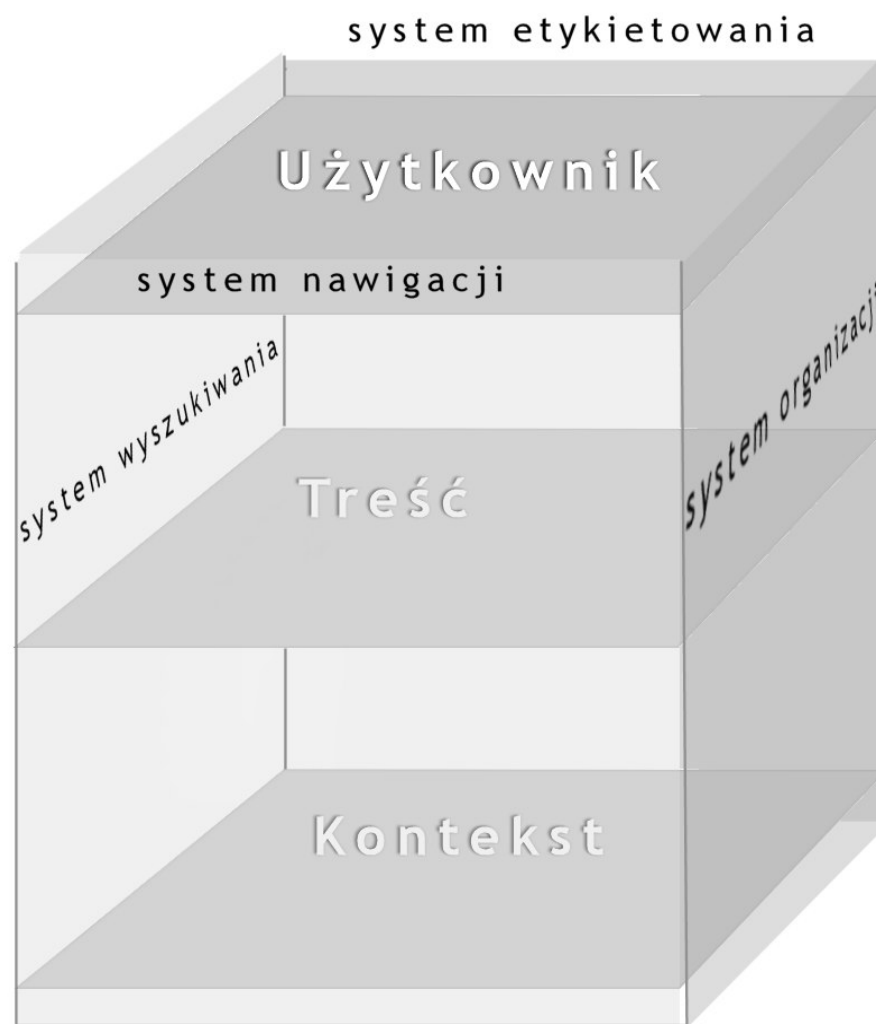
Właściwości kształtujące zachowania użytkownika (tzw. plaster miodu P. Morville'a)

Trzy obszary działalności AI

Model zagadnień AI i ich wzajemnych relacji

Użytkownik

- *Nie każ mi myśleć!*
- *najpierw użytkownik, potem technologia*
- system organizacji: taksonomie, folksonomie,
- s. nawigacji: łatwy do wyuczenia i zrozumienia, doprowadzi go do tematu, pozwala zachować poczucie orientacji, tworzenie „tropu informacji”

Treść

- Strukturyzacja formalna i rzeczowa
- Formalna: format zapisu dokumentów elektronicznych (pdf, html, doc, txt itp.), programy niezbędne do ich odczytywania.
- Rzeczowa: kategoryzacja tematyki odbywa się według preferencji użytkowników,

Treść (2)

- s. organizacji: połączenie wzajemnymi relacjami znaczeniowymi
- s. nawigacji: wszystkie strony, podstrony połączone jednym systemem wzajemnych odsyłaczy
- s. wyszukiwawczy: indeksowanie zasobów, metadane

Kontekst

- Ukierunkowanie na realizację jakiegoś zadania
- Tworzenie scenariuszy wyszukiwawczych i nawigowania, które wspierać ma użytkownika w drodze do celu

Fazy procesu zarządzania wiedzą

1. Identyfikacja wiedzy
2. Transfer wiedzy
3. Modyfikacja
4. Zastosowanie
5. Administrowanie i kontrolowanie

(Wojciechowska 2006)

Fazy projektowania architektury informacji

1. Precyzowanie (zakresu i kontekstu)
2. Definiowanie
3. Ustalanie i weryfikacja koncepcji
4. Projektowanie
5. Implementacja (ocenie i testowanie, transfer wiedzy)

Konkluzja

- Obecnie rysująca się tendencja sprzyja rozwijaniu się wielkiej AI - czyli odchodzeniu od rzemiosła na rzecz opracowywania koncepcji całościowych i prowadzenia badań w celu określenia potrzeb i preferencji użytkowników. AI jako dyscyplina wykracza poza praktyczny aspekt budowy środowisk informacyjnych

Wnioski

- Rola AI dotyczy zarządzania zarówno informacją, jak i ludźmi
- Wszystko co dotyczy informacji związane jest również z jej architekturą
- Wiedza jest przechowywana także w postaci dokumentów i procedur - aby ułatwić do niej dostęp przydatny mógłby być architekt informacji.

Wnioski (2)

- *spodziewaliśmy się po komputerach fontanny mądrości, otrzymaliśmy powódź danych* (A.Piatetsky-Shapiro)
- ktoś powinien umieć zapanować nad nimi i nadać prawidłowy kierunek

Dziękuję za uwagę

Stanisław Skórka

skorka@ap.krakow.pl